CHRISTLICHE STIMME • CHRISTIAN VOICE • LA VOIX CHRETIENNE

MÜNCHEN • B 20409

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 68 ЛЮТИЙ • FEBRUAR 2016 • Nr. 3 (2935) ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

МІСІЯ БОГУПОСВЯЧЕНИХ У НАШ ЧАС

Наш Господь, здійснюючи дивне таїнство спасіння людини, не цурається конкретності людського буття, не нехтує обмеженнями людської природи, з любов'ю входить у реальність простору та часу; *«існуючи в Божій природі, (…) применшив себе самого, прийнявши вигляд слуги»* (Флп 2, 7), став плоттю людської історії та зробив її своєю власною; *«перед віками сущий Бог»* (Анафора св. Василія Великого) з'явився у конкретності історичного моменту; *«коли настала повнота часів, (…) народився від жінки, народився під законом»* (Гал 4, 4), у конкретному місці та у конкретній культурі, не нехтуючи нічим людським, аби остаточно переобразити нашу конкретну людяність недосяжною глибиною своєї люблячої премудрості. Людське життя вписане у конкретність простору та часу. Покликані до життя, ми з вами запрошені освячувати той простір і той час, у який Божа премудрість запросила нас здійснювати таїнство нашого особистого спасіння, а в ньому втілювати й універсальне таїнство спасіння усього людства.

Автор статті, отець-капелан Андрій Зелінський. Тут під час Водохреща в Дебальцево 20 січня 2015 року. Світлину він підписав такими словами: «Моя країна між стихіями води і вогню»

Отож, як не існує у нашому світі абстрактного людського життя, позбавленого просторових і часових координат, так не існує й абстрактного покликання. Кожне наше чернече покликання, з універсальними ціннісними орієнтирами Євангельських рад, здійснюється у плоті людської історії, у конкретності культурного простору і з відповідними його часу викликами. Саме у мережеві конкретних подій та в конкретності людських доль, ми з вами покликані бути «світлом світу» та «сіллю землі» (Мт 5, 13–14). Не творячи паралельних дійсностей і зон духовного комфорту, не ізолюючи себе від «радості та надії, смутку та журби сучасних людей» (GS 1), ми з вами покликані стати живим втіленням Христового Євангелія на вулицях наших міст, у серці та в свідомості нашого народу. Господь покликав нас – саме нас! – до здійснення нашої особистої місії у контексті місії нашого чернечого інституту саме в цей час і саме на цьому місці: *«Ось тепер – час сприятливий, ось тепер – день спасіння»* (2Кор 6, 2).

У Євангелії Господь докоряє фарисеям та садукеям за їхню нездатність *«розпізнавати знаки часу»* (Мт 16, 3); за їхню неспроможність духовного аналізу та інтерпретації дійсності, через яку Творець об'являє *«тайну своєї волі»* (Еф 1, 9). У багатовіковій історії ізраїльського народу функцію духовної інтерпретації суспільної дійсності виконували покликані Богом пророки. Вони чули більше, аніж доступне людському вуху, і бачили значно глибше, аніж сягає людський погляд. Аналізуючи суспільно-політичні реалії свого часу, пророки вичитували із конкретної події глибокий духовний зміст, стаючи, таким чином, свідками Божої присутності у житті свого народу.

Краще являти віруючим небесні блага уже наявні у світі й таким чином ставати свідками вічного життя, є невід'ємною складовою місії та ідентичності чернечих інститутів. А, отже, пророча функція духовного читання історичної дійсності стає також і складовою нашого чернечого покликання. Саме тому запитання, яке кількаразово лунає із Господніх уст до пророка Єзекиїла, коли Господь показує йому усі негаразди тогочасного ізраїльського суспільства, може мати сьогодні особливе значення й для кожного з нас зокрема у процесі нашого особистого духовного розпізнавання: *«Чи бачиш, сину чоловічий?»* (Єз 8, 6. 12. 15). **Гадаю, що кожному із нас треба поставити собі це запитання: «Що саме бачу я?».** Пильно вдивляючись у сучасний стан українського суспільства, можна зауважити чималу кількість викликів миру та справедливості, гідності людської особи та гідному розвиткові цілого народу.

Продовження на 2 стор. ►

КНИГА ЗЛОЧИНІВ РОСІЇ У СТРАСБУРЗІ

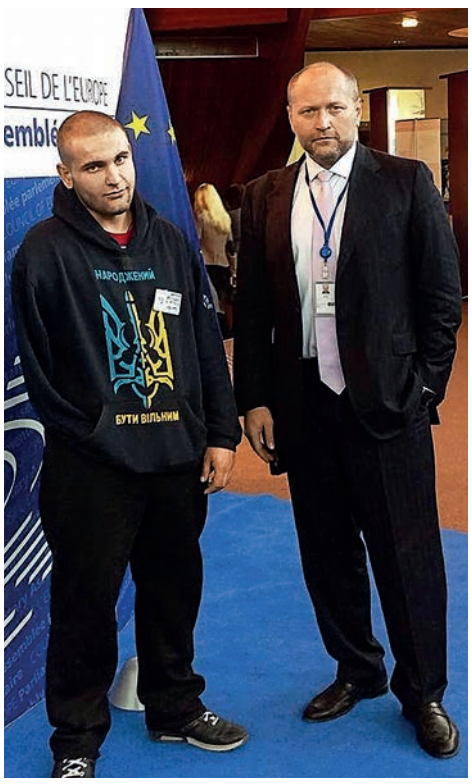

На світлині ліворуч Василь Пелиш, воїн батальйону спецпризначення «Айдар». Коли опинився в полоні у ворога, йому відрубали руку за те, що в нього там був витатуйований герб України. Хто саме це зробив, Василь не знає. Каже, що там була «солянка» із росіян, «наших», казахів, найманців різного сорту. Їх об'єднали гроші і вороже ставлення до всього українського.

Василь вижив. Приїхав до Страсбурга. Він виступив в ПАРЄ, доносячи до європейців свою історію.

Я не забув про те, як в Слов'янську гамселили за синьо-жовту стрічечку, як убивали в Донецьку за наш прапор, як тортурували в Луганську за «слава Україні». І я не пам'ятаю, щоб були які-небудь переслідування за російську мову. Про це ми також нагадали в Страсбурзі.

(Борислав Береза, парламентарій, з персональної сторінки на Фейсбуці)

27 січня українська делегація презентувала у Страсбурзі в межах пленарного засідання ПАРЄ «Книгу злочинів Російської Федерації в Україні». В альбом увійшли дані про анексію Криму, збитий рейс МН-17, обстріл Маріуполя, трагедію в Іловайську та інші епізоди війни, тортури, переслідування кримських татар та інше.

Володимир Ар'єв, парламентарій: «Багато хто з присутніх гортав сторінки з жахом в очах. Особливо вразила присутність тих, чиї історії були описані: постраждалих дітей з Донбасу, священика, якого терористи піддавали тортурам через молитву за мир і єдність в Україні, хлопця, якому відрізали руку тільки за те, що він мав татуювання Тризуба». **(А.Ф.)**

С-на: kurs.if.ua

На сторінках 7 та 8 вашій увазі розмова з істориком Ярославом Грицаком, який міркує про глобальні процеси в Україні. Одна з його думок: *В Україні склалася безпрецедентна ситуація: маємо слабку державу, але сильне суспільство. Громадянське суспільство активне і прагне змін. Однак воно демонструє певну відразу до вертикалі влади. Це одна з ознак молодого покоління і нового середнього класу, яку тепер спостерігаємо майже повсюди.*

УПЦ КП БЛИЖЧЕ ОФІЦІЙНОГО ВИЗНАННЯ? Читайте на 3 стор.

МІСІЯ БОГУПОСВЯЧЕНИХ У НАШ ЧАС

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

Я особисто бачу сьогодні на моїй українській землі глибокі рани від пострілів гармат та розривів мін і снарядів; бачу, як безжалісно роздирають її колони бронетехніки країни-агресора, як плюндрують її сліди російських солдат. Бачу зовнішню агресію, що розгортається на економічному, інформаційному та воєнному фронтах. Бачу як *«автобусні зупинки та громадський транспорт, ринки, школи та дитячі садки, лікарні та житлові квартали стали полями бою»* (з доповіді Верховного Комісара ООН з прав людини Зейд Раад аль-Хусейна в лютому 2015 р.).

Бачу бездонну порожнечу в погляді матері, яка ось уже протягом місяців не хоче повірити у те, що її сина Ігоря немає у живих – намагається переконати цілий світ, що у нього просто дуже особливе бойове завдання, і він обов'язково повернеться… Бачу сльози молодої дружини з двома майже дворічними близнятами, які невтішно сумують за батьком, що склав своє молоде життя за Вітчизну, чекають і годі їм збагнути, що побачити його у рідній домівці уже не доведеться. Колись, коли підростуть, мати обов'язково розповість їм історію про подвиг молодого офіцера ЗСУ, який загинув при виконанні свого обов'язку як герой… Також і за них. Бачу ріки похоронних процесій з домовинами українських військовослужбовців, що пропливають вулицями міст і сіл моєї Батьківщини. Бачу й тих, яких уже ніхто не бачить, бо, склавши життя як цілопальну жертву за майбутнє свого народу, пішли у безвість, невідомі солдати XXI століття…

Бачу тих, які повільними кроками намагаються повернутися до життя, ведучи невпинну боротьбу з фізичними та психічними наслідками участі в бойових діях. Бачу розбиті сім'ї, що втратили годувальників, поламані долі, розтрощені мрії та плани на майбутнє. Бачу вереї людей, що змушені залишити рідні домівки – усе, над чим трудилися протягом років, – і, позбавлені відчуття безпеки та певності, вирушити з родинами у пошуках більш спокійного притулку.

«ЧИ БАЧИШ, СИНУ ЧОЛОВІЧИЙ?»

Бачу. Бачу виснажених, розстріляних, пошматованих, поранених, невиспаних, наляканих і озлоблених, роздратованих і розчарованих, байдужих і дезорієнтованих, самотніх і голодних, без тепла і світла, без родинного затишку і впевненості у завтрашньому дні. Бачу, як військові дії на Донбасі приводять до скорочення виробництва у країні, спричиняють погіршення інвестиційного клімату й зростання бюджетних витрат на фінансування армії та відновлення знищеної інфраструктури. Бачу, як різко упав рівень життя населення. Пильно вдивляючись у стан українського суспільства хочеться промовити спільно з пророком Єремією: *«Очікуємо ми миру, та добра немає; очікуємо ми порятунку, аж ось тривога»* (Єр 14, 19). Бачу, і *«око моє печалить мою душу»* (Плач Єремії 3, 51). Але погляд віри сягає значно глибше.

КОЛИ РУЙНУЮТЬСЯ ОСНОВИ…

У щирій і дуже відвертій молитві автор 11 псалма звертається до Бога із надзвичайно непростим запитанням: *«Коли руйнуються основи, що має праведник робити?»* (Пс 11, 6). Сьогодні його слова, можливо, як ніколи актуальні для чернечої спільноти нашої Церкви. Мені неодноразово доводилось ставати свідком глибоких внутрішніх борінь, справжніх духовних баталій дуже добрих і мудрих людей, які знаходяться на межі виснаження свого психологічного ресурсу, побиваючись про долю рідного народу та не маючи конкретних відповідей на запитання, що сьогодні турбують кожного. Що робити, коли зникають усі звичні для людини ціннісні координати, руйнуються інститути, що здавались непохитними, у жорстокості подій зникає будь-який зміст? Що робити праведникові, коли відверта брехня затьмарює світло істини і зло здається нездоланним, а в серці і довкола стає темно й моторошно? Відповідь, яку автор вище згаданого псалма знаходить для себе, можна звести до дуже простого висновку: коли руйнуються основи, праведникові слід залишатися праведником, людиною, яка служить правді та живе справедливістю: *«Господь бо – справедливий, любить правду»* (Пс 11, 7).

У Догматичній конституції «Про Церкву» II Ватиканського Собору підкреслюється одна надзвичайно важлива риса богопосвяченого життя, богословське обґрунтування самої суті нашої місії, невід'ємної від нашої чернечої ідентичності. Документ каже, що *«визнавання євангельських рад являється немов знаком»* і *«звіщає майбутнє воскресіння та славу небесного Царства»* (LG 44). Таким чином чернече життя по своїй суті є таїнством, видимим історичним втіленням універсальних ціннісних євангельських орієнтирів убогості, чистоти та послуху, у конкретності історичної, соціо-культурної дійсності, що являє у певному суспільному контексті, у «тут і тепер» нашої історії, метаісторичну істину та красу Царства Божої любові. У такому контексті, богопосвячена особа покликана бути навіть сьогодні, у буремний період історії нашого народу, перед, здавалося б, нездоланними викликами часу, живим свідком того, що *«утиск виробляє терпеливість, терпеливість – досвід, а досвід надію»* (Рим 5, 3–4). Сьогодні, як ніколи, ми з вами покликані стати свідками надії – міцної та глибокої віри у нездоланну силу любові. *«Надія ж не засоромить, бо любов Бога влита в серця наші Святим Духом, що нам даний»* (Рим 5, 5). Наша надія – це не продукт інтелектуальних потуг людини, а жива довіра до Божого милосердя. Нашою надією ми стаємо живими свідками Божої милосердної турботи про людину.

Можливо, зараз нам справді дуже важко побачити, куди саме веде шлях, яким сьогодні прямуємо з нашим народом і його Церквою, однак саме надія здатна створити для нас обрії обіцяної землі, накреслити контури нового Єрусалиму. Надія дозволяє нам жити й боротися за перемогу добра, пам'ятаючи, що ми не одні, що з нами Бог, коли ми з Богом, а значить, коли любимо по-справжньому: щиро і щедро, і до кінця вірно. Коли рушаться основи, ми з вами покликані залишатися свідками надії – вірними слугами правди та щедрими захисниками справедливості.

Коли довкола розгулює насилля, коли людське безумство, здається, бере гору над мудрістю, ми покликані дивитися глибше. Сьогодні, як ніколи, ми з вами покликані дивитись крізь жорстокість людського серця у напрямку божественного в людині, уникаючи страху, що заражає нас ненавистю, нездатною дарувати життя. Сьогодні ми схожі на перших учнів Христа, що стояли у смутку й тривозі перед важким каменем витесаного у скелі гробу, перед власним відчаєм та внутрішнім спустошенням, перед простором смерті, який Божа любов перетворила на простір життя та надії для усіх часів та усіх народів.

Отець Андрій Зелінський,
фрагмент проповіді,
виголошеної в лютому
2015 року в храмі
св. Онуфрія у Львові

> ”Сьогодні ми схожі на перших учнів Христа, що стояли у смутку й тривозі перед важким каменем витесаного у скелі гробу, перед власним відчаєм та внутрішнім спустошенням, перед простором смерті, який Божа любов перетворила на простір життя та надії для усіх часів та усіх народів”

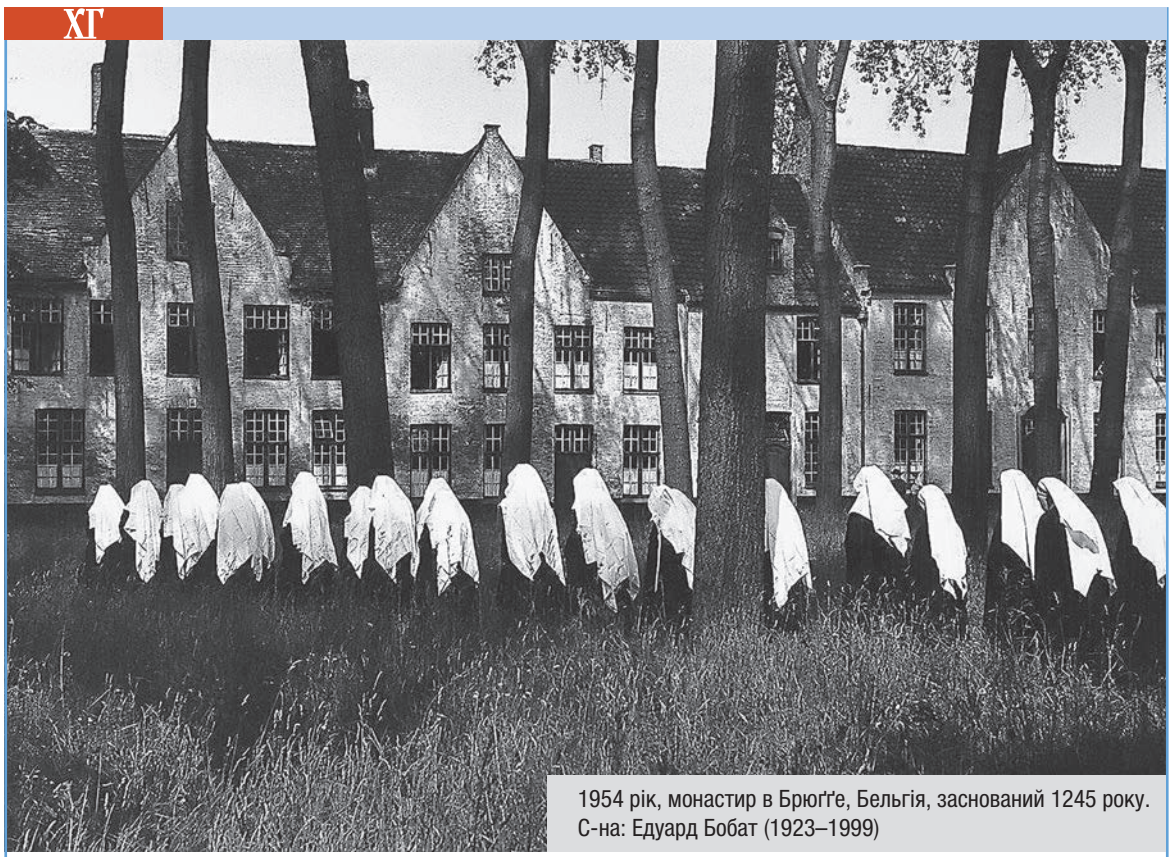

ХГ

1954 рік, монастир в Брюґґе, Бельгія, заснований 1245 року. С-на: Едуард Бобат (1923–1999)

ЧЕРНИЦЯ

З кадильниць срібних дим снується
І гине в облаках склепінь.
В монастирі вечірній спів кінчається,
Гасять свічки, ідуть. Якась черниця
Під образом клячить, мов тінь.

Сама-одна, посеред стін святині,
Не молиться, в іконі топить зір.
А на іконі трави, квіти сині,
І Мати Божа клякла при дитині –
Здалека видно пасмо гір.

А на іконі небо, сонце сяє,
Метелики літають на квітках,
В доспілім житі коник польний грає,
Пречиста мати сина вповиває
І поцілуй складає на устах.

Воно ж таке маленьке – а сміється!
До мами білі руки простягло…
Посеред зимних стін клячить черниця,
Вдивилася в ікону – щось їй сниться –
Де? І коли воно було?

Богдан Лепкий (1872–1941)

УПЦ КП БЛИЖЧЕ ОФІЦІЙНОГО ВИЗНАННЯ?

Глава Російської Православної Церкви Кірілл натякнув, що Москва припинить будь-яке подальше міжнародне співробітництво з Константинопільською православною Церквою, якщо УПЦ Київського Патріархату отримає канонічний статус. Таку заяву він зробив на зборах глав православних Церков в Швейцарії 22 січня.

Вселенський Патріарх Варфоломій I, Архієпископ Константинополя. Яку позицію він займе в протистоянні поміж РПЦ та УПЦ (КП)?

«Досі насильницьким шляхом захоплено понад 30 храмів Української Православної Церкви (Московського Патріархату), ще не менше 10 знаходяться під загрозою нападу розкольників і націоналістів, які видають те, що відбувається за нібито добровільний перехід віруючих в т.зв. Київський Патріархат. Насправді це справжнісіньке бандитське, рейдерське захоплення: проводять збори осіб, які не мають відношення до громади, потім за допомогою влади фальсифікують статутні документи, захоплюють храм силами бойовиків-націоналістів, а громаду храму разом зі священиком викидають на вулицю!» – заявив Кірілл предстоятелям Церков.

Він також обурився діями деяких ієрархів Константинопольського Патріархату, які, відвідуючи Україну, висловлюють свою підтримку УПЦ (КП) нібито від імені Константинопольського Патріарха і тим самим «сіють сподівання» серед українських віруючих і духовенства. Одночасно він подякував деяким помісним Церквам: Олександрійській, Антіохійській, Єрусалимській, Сербській, Болгарській, Польській – за підтримку позиції Москви.

«The Economist» вважає, що посил Кірілла очевидний: «Навіть не думайте надавати допомогу і підтримку Київському Патріархату, інакше вся подальша міжнародна комунікація православних Церков буде припинена». Промова патріарха Кірілла, пише видання, була спрямована безпосередньо патріарху Варфоломію I. З точки зору британської газети, метою патріарха Кірілла було показати, що якщо визнання УПЦ (КП) відбудеться, то у світовій православній Церкві настане глибокий розкол.

23 січня під головуванням патріарха Філарета в Києві відбулося засідання священного синоду УПЦ Київського Патріархату, на якому було прийнято відповідь на заяву Кірілла. У ньому виступ патріарха РПЦ характеризується, як «публічне проголошення брехні і введення інших в оману», поінформував портал «Релігія в Україні».

Подано за «Ґлавноє», «Лівий Берег»

ХГ

СВЯЩЕНИК МАЄ БУТИ З ПАРАФІЯНАМИ

Отець Михайло Ющишин вже 16 років є настоятелем храму Царя Христа УГКЦ в Луганську. Родом він з Івано-Франківщини.«У кожної людини щодо долі є певне призначення Божого провидіння, – каже він. – Приходячи на світ, людина вже має якусь місію від Господа. Мабуть, як священика, мене Господь благословив для праці у Луганську. Закінчивши навчання в Івано-Франківську, владикою Софроном Мудрим я був рукоположений у священики вже для луганської парафії. У 2000 році я приїхав і обійняв уряд парафії Царя Христа УГКЦ».

Священик згадує свою дорогу до Луганська. «Було цікаво пізнати схід, бо тут, в Галичині, я бачив одну сторону України, одну сторону своєї Церкви. Переїхавши на схід, я побачив іншу сторону медалі – якою є багатогранною наша Україна. Особливо, коли їхав півтори тисячі кілометрів і бачив – які є простори і багатства нашої держави, які є прекрасні люди. Отже, Господь благословив, щоб там була наша Церква.»

Парафія, до якої приїхав отець Михайло Ющишин, була зареєстрована в Луганську 1992 року. На момент його приїзду вона вже діяла декілька років. Як він розповів, першими парафіянами були вихідці з західної України, ті, які чи працювали там, чи пройшли ще «совєтські Сибіри» і звідти не мали змоги повернутися на Галичину, мусіли працювати на сході. «Звісно, вони хотіли мати свою парафію, молитися до Бога, просити за державу Україну, яка тільки здобула свою незалежність», – розповідає священик.

«Якщо взяти процентне відношення, то десь 70–80 відсотків перших парафіян були вихідцями із заходу України. Хоча потім, з часом, за 16 років я бачу, як процентне відношення зростає в бік переваги місцевого населення. Цікаво, що місцеве населення, особливо, українська луганська інтелігенція, свідомо вибирала УГКЦ і приходила до нас. Таким чином будувалася духовна українська спільнота. Наприклад, ми збирали в минулі роки в Луганську дітей на свято Миколая. Вони із захопленням сприймали святого Миколая в митрі з мішечком подарунків, вони були вражені. І таке дитяче сприйняття – воно завжди відкладається на довго. Наші старші парафіяни згадували як їх бабусі брали до церкви, як вони молилися, вперше сповідалися. Тому я думаю, що такі моменти для дітей дуже важливі.»

Крім настоятельства на парафії Царя Христа, о. Михайло ще є головою товариства «Просвіта» Жовтневого району м. Луганська. «Зараз є прекрасний час переоцінити те, що було, і те, що зараз відбувається», – з сумом зауважує священик.

Від початку війни на сході отцю Ющишину було заборонено перебувати в Луганську, але він все ж повернувся до своїх парафіян: «Було таке, що наша влада церковна – і владика Степан, і Блаженніший Святослав не дозволяли мені заїжджати до Луганська. Але з другого боку, наші парафіяни телефонували і зі сльозами на очах питали коли я приїду? Адже іде Різдво і як це без Літургії, без коляди, без сповіді, Причастя? Вони вже звикли за 15 років до постійного релігійного життя! Мені треба було зробити якийсь вибір, шукати як туди приїхати. І коли з другого боку просять, то священик як душпастир мусить бути зі своїми людьми».

Продовження на 4 стор. ►

ЗАХІД МІНЯЄ СТАВЛЕННЯ ДО ПУТІНА

Протягом січня імідж президента Росії В. Путіна в очах західного світу радикально помінявся. 21 січня Верховний Суд Лондона заявив про «можливу причетність» Путіна до вбивства колишнього офіцера ФСБ А. Літвінєнка, якого, як з'ясували слідчі, у 2006 році отруїли полонієм агенти Кремля. Після заяви британського суду видання «The Times» опублікувало матеріал з інформацією, що Путін носить тавро педофіла та корупціонера, який займається відмиванням грошей. У той самий час заступник глави Мінфіну США Адам Жубін звинуватив Путіна в корупції. «Заява Жубіна про корумпованість Путіна відображає позицію адміністрації президента США», заявив опісля прес-секретар Білого Дому Джош Ернест. Уряд США ввів санкції проти оточення глави російської держави, але вперше в корумпованості звинуватили самого Путіна. Кремль відповів, що подібні заяви «є чистою вигадкою», тому не можуть обговорюватися. **(«Експрес», «Еспресо», А.Ф.)**

КАНАДА ЖОРСТКО ВІДПОВІЛА РОСІЇ

Міністр закордонних справ Канади Стефан Діон назвав неприпустимими висловлювання глави МЗС РФ С. Лаврова на адресу української діаспори. «Ми вкрай не згодні з вторгненням, а також втручанням уряду Росії в справи України. І ми не збираємося терпіти образи російського міністра на адресу української громади Канади. Ми дуже багато чим завдячуємо українцям Канади і завжди будемо підтримувати їх», – сказав він. У свою чергу, Лавров заявив про те, що в період уряду С. Харпера Оттава «взяла курс на сліпе слідування вимогам оскаженілих представників української діаспори в Канаді». **(newsdaily.com.ua)**

ГААҐА

Рішення Міжнародного Кримінального Суду в Гаазі щодо розслідування подій з періоду російсько-грузинської війни 2008 року може показати кремлівський режим в зовсім новому світлі, вважає журналіст В. Портников. «Одна справа захоплювати чужі території, прикриваючись балаканиною про захист інтересів „російськомовних", – і зовсім інша справа – влаштовувати банальну етнічну чистку за рецептом А. Гітлера чи С. Мілошевича.» На думку Портникова, російсько-грузинська війна є прикладом етнічної чистки, оскільки грузинські села в Південній Осетії були спалені, а багато мешканців знищені. «В результаті ми отримаємо зовсім нову картину російського солдата, який підпалює чужу хату тому, що вона грузинська, а не осетинська. Ми отримаємо абсолютно нову картину російського президента, який відправляє вояків на геноцид.» **(Грані.ру)**

ЗВАЛИЛИ ПЕТРОВСЬКОГО

Дніпропетровські активісти повалили пам'ятник комуністу Г. Петровському, одному з організаторів Голодомору 1932-33 року. «Нас не зупинила відсутність комунальників в лютому 2014 (коли валили пам'ятник Лєніну на центральній площі Дніпропетровська), не зупинить і зараз. Декомунізація має бути виконана», — заявив ініціатор акції, нардеп Андрій Денисенко. Місто має тепер визначитися зі своєю назвою, оскільки більшовики переназвали його в честь цього самого ката України, Петровського Григорія. **(«24», А.Ф.)**

СВЯЩЕНИК МАЄ БУТИ З ПАРАФІЯНАМИ

▼ Продовження. Початок на 3 стор.

Отже, о. Михайло вирішив повернутися: «У Сєвєродонецьку, мабуть, Господь підказав таку думку: зайти в єпархію Московського Патріархату, до владики Сєвєродонецького і Старобільського Никодима. Я сказав йому, що я греко-католицький священик і хочу заїхати до Луганська, бо там мої люди, свята наближаються і хотів би з ними бути. З приємністю хочу сказати, що владика мене прийняв дуже добре, ми майже годину спілкувалися. Він розпитував про нашу парафію, чи не пошкоджений храм, чи ніхто з людей не загинув. Просто по-людськи і як пастир. Виявилася духовність цього архиєрея. Тоді я попросив, щоб він влаштував мені зустріч з митрополитом Луганським УПЦ (МП) Митрофаном, щоб мати своєрідну моральну безпеку під час переїзду блокпостів. Отже, заїхавши до Луганська, я побував у митрополита Митрофана. Теж дуже гарно, по-людськи, по-божому він прийняв мене. Розпитував, давав певні рекомендації: щоб я зайвого не говорив, зважав на себе і на безпеку своїх парафіян, щоби пам'ятав, що є комендантська година, яку не можна порушувати. Ми є священиками, а між священиками мають бути людські стосунки. А одного разу я навіть відчув вияв поваги від представника місцевої "влади" за те, що не залишив свою паству. Коли священик відчуває своє покликання, відчуває своє місце – Господь допомагає. Тоді це викликає повагу у всіх».

Отже, маємо в Луганську справді живу парафію УГКЦ. До якої, як розповідає отець Михайло Ющишин, приходять в будні і свята вірні різних конфесій. «Коли ми святкували храмове свято Царя-Христа, у нас були присутні два православні священики і римо-католицькі парафіяни, які залишилися без духовної опіки. Є і священики УПЦ (МП), які час від часу до мене звертаються і повідомляють про потреби наших вірних. Я теж повідомляю їм про потреби їх вірних. Отже, співпраця є. І якщо би була при владі більша співпраця, то ми могли би працювати у напрямі єдності та єдиної Церкви.»

Наталя Палій, RISU

Відгук читача RISU:

Так, добрий матеріал, за що щира подяка авторці. Але не висвітлені деякі моменти, про які вона могла не знати. До о. Михайла в Луганській парафії УГКЦ працювали четверо священиків. Один з них, покійний о. Григорій Цимбал, тринадцятирічний в'язень радянських концтаборів, який там прийняв католицтво, і протягом двох тижнів сидів в одній камері з патріархом Йосифом Сліпим. Похований у Трускавці на цвинтарі при церкві Покрови Пресвятої Богородиці. Також, фактом є те, що від самого створення громади УГКЦ у 1992 р., приблизно до 2010 р., досить чисельна група російськомовних луганчан просила дозволити їм молитись церковно-слов'янською мовою і слухати проповіді російською мовою. Отець Михайло всіляко сприяв цим людям, дозволивши їм молитись в збудованій ним церкві, за що йому сердечна подяка. Але, на жаль, через втручання політиків (як українських так і проросійських), які робили все, щоб УГКЦ в Луганську сприймалась виключно, як Церква для галичан, ці люди змушені були відійти від УГКЦ. Треба, щоб єпископат УГКЦ в Україні невідкладно зайнявся створенням російськомовних громад для вимушених переселенців з Луганська і Донецька. Інакше ці люди потрапляють до сект, або МП. **(Fr. Valerii)**

Думи мої...

Папа Франциск назвав фундаменталізм хворобою, яка існує в усіх релігіях. «В Католицькій Церкві ми маємо деяких – і їх багато, – які вважають, що володіють абсолютною правдою, і кидаються плюгавити інших наклепами та приниженням гідності. Я кажу це, бо це – моя Церква. Релігійний фундаменталізм мусить бути поборений. Точніше, не релігійний, тут Бога нема, а ідолопоклонницький.»

(«Збруч»)

ЗНИЩИТИ, ЩО УКРАЇНСЬКЕ

В лютому 1918 року більшовицькі війська здобували Київ під гаслом «Смерть буржуям і українцям!» «Мешканців не шкодувати, вони нас не жаліли, вони терпіли хазяйнування гайдамаків. Ми всіх їх вистріляємо і переріжемо. Ми їм покажемо. Нема чого боятися кровоспускання», – цитувала більшовицького командувача Міхаїла Муравйова, дві «революційні армії» якого 4 лютого 1918 року підійшли до Києва, секретар армійського комітету Люсіль Цванґер.

Опівдні більшовицька артилерія з лівого берега розпочала гатити по місту з великокаліберних гармат. Найбільше цілили по центральній частині – «районах проживання буржуазії». «Центральна Рада відбувала свої засідання серед найстрашнішої канонади», – пише у спогадах історик Дмитро Дорошенко.

«Я наказав артилерії бити по висотних і багатих палацах, по церквах і попàх», – рапортував за кілька днів Муравйов Лєніну. Шестиповерховий будинок голови Центральної Ради Михайла Грушевського на вулиці Паньківській, неподалік університетського ботанічного саду – найвищий у цій околиці, – був зручною мішенню для більшовицького бронепоїзда, що вів обстріл з боку товарної станції. Він вигорів від першого поверху й до останнього. Михайло Грушевський писав: «Згоріли мої рукописи й матеріали, бібліотека і переписка, колекції українських старинностей, що збирав я стільки літ, збірки килимів, вишивок, зброї, посуди, порцеляни, фаянсу, окрас, меблів, малюнків». У мансарді згоріли художні збірки маляра й архітектора Василя Кричевського.

Боротьба за Київ тривала до 8 лютого: за переправи через Дніпро, залізничний вокзал, Печерськ. За цей час по місту випустили п'ять-шість тисяч снарядів. Українські війська відповідали з тригарматної батареї зі станції Київ II – Товарний, а також із двох важких гармат на Софійському Майдані. Та коло двох тисяч вояків, вірних УНР, не могли довго чинити опір більш ніж учетверо чисельнішим силам Муравйова. Окрім того, із початком обстрілу в Києві знову повстали «комуністи-арсенальці». Зайняли Печерську Лавру й допомогли «першій армії» перейти через Дніпро.

У ніч на 8 лютого більшовицькі частини захопили центр міста. Комендант Києва Михайло Ковенко, який фактично командував обороною, оголосив евакуацію. Відступали на захід Святошинським Шосе – у бік Житомира. За військом вирушили міністри Української Народної Республіки й кілька десятків членів Української Центральної Ради на чолі з професором М. Грушевським.

«Большевики ввійшли до міста з боку Печерська й Липок – багатших кварталів міста, де мешкали звичайно багатші військові й цивільні урядовці, взагалі заможні люди, і справили тут криваву баню», – пише Дмитро Дорошенко.

Микола Ковалевський – член Української Центральної Ради й міністр продовольчих, а згодом земельних справ в уряді УНР – не зумів евакуюватися й залишився в місті. Він обзавівся фальшивими документами і працював під виглядом продавця в молочарні на Малій Васильківській. «У Маріїнському Парку, де стояв самітний царський палац, урядував штаб Муравйова і ЧК під проводом завжди п'яного чекіста Полуянова, – пише він у спогадах. – Сюди звозили червоногвардійці арештованих киян і тут же в Маріїнському Парку їх розстрілювали. Число жертв большевицького терору ніколи не було усталене, але на підставі наших обрахунків воно сягало щонайменше п'яти-шести тисяч. Київ заплатив дорогу ціну за це перше знайомство з більшовиками».

«Київ потонув у крові, – свідчила через кілька місяців Наталія Лісовська, яка працювала в політичному відділі Першої Революційної Армії. – Крім розстрілів, Муравйов всюди з собою приносив дух грабежу, мародерства, потурав пияцтву. У Києві я не бачила жодного розстріляного одягненого». Грабунків у місті ніхто й не намагався зупиняти, бо різноманітні «штаби» й усілякі «командири» самі брали в них участь.

«Портрети Шевченка зривали зі стін і топтали ногами, – пише в спогадах історик Микола Полетика, який у той час був студентом Київського Університету. – Говорити на вулицях українською мовою стало небезпечно».

Продовження на 5 стор. ►

ЗНИЩИТИ, ЩО УКРАЇНСЬКЕ

▼ Продовження. Початок на 4 стор.

Подібне свідчив свіжими слідами, 10 травня 1918-го, і голова ВУЦВК – «парламенту» совєтської України – Микола Скрипник: «Особливо розстрілювали всіх тих, у кого знаходили посвідчення, написані українською мовою, так що складалося враження у населення, що «ремньовци» борються взагалі з українцями».

Є свідчення, що Києвом їздив броньовик із надписом «Смерть украинцам!» Поплатитися життям можна було навіть за «малороссийские усы» (малоросійські вуса). Письменник Валер'ян Поліщук навесні 1918-го занотував у щоденнику: «Я був за большевиками, бо не знав, що вони не українські, а грабіжницькі, борці проти українського всього. Закриття українських газет, театрів і т.ін. – це мене дуже обурило, і тепер я зненавидів оту «красную гвардию», що не питає хто ти, може, по міркуваннях большевик, а тільки український – зараз розстрілює».

11 лютого по місту розклеїли наказ №14 Муравйова: «Вулична боротьба скінчилася. На Україні створилася нова влада. Цю владу ми несемо з далекої півночі на вістрях своїх багнетів, і там, де її встановлюємо, всемірно підтримуємо силою цих багнетів і моральним авторитетом революційної соціалістичної армії».

У ніч на 9 лютого 1918-го делегація УНР підписала в Бересті мирний договір із країнами Четверного Союзу, яким фактично була визнана самостійною державою. Німецькі війська розпочали просування Україною, звільняючи її територію від більшовиків. 14 лютого до них приєдналися частини австро-угорської армії. 1 березня 1918-го українські, а наступного дня австро-німецькі війська ввійшли до Києва. Більшовики відступили на Лівобережжя.

«Ми на практиці знаємо, що є завоювання України Совітською Росією. Ми пережили цілу вакханалію нищення всіх ознак української нації, топтання портретів Шевченка, розстрілів за українське посвідчення і за українську мову. Ми добре пам'ятаємо плакати з написом «Смерть буржуям и украинцам», ми знаємо факти, як місцеві совдепи закликали до себе вчителів українознавства в середніх школах і обвинувачували їх в тому, що вони викладають «контрреволюционную дисциплину»», – писав часопис «Червоний прапор» – орган українських соціал-демократів (лівих) – 14 лютого 1919 року про політику більшовиків в Україні наприкінці 1917 – на початку 1918-го.

Це була перша війна більшовицької Росії проти Української Народної Республіки.

Ярослав Файзулін, історик, журнал «Країна»

МОНУМЕНТ ЗРАДІ

Поруч зі спогадами про Героїв Крут варто згадати, що того ж самого дня, 29 січня 1918 р., коли у полі між Бахмачем та Ніжином кількасот дітей України призупинили просування на Київ банди Муравйова, в самій столиці більшовиками був розпочатий озброєний заколот. Центром його став завод Арсенал. Заколотники зазнали поразки, але у відповідальний момент зв'язали значні сили УНР і цим сприяли просуванню окупаційної більшовицької банди на Київ та його подальшому захопленню.

Зрозуміло, що у радянський час подвиг Героїв Крут всіляко замовчувався. Натомість прославлялися заколот – «Січневе повстання», та «бійці Арсеналу» – заколотники. У пам'ять про їхній постріл у спину України було названо вулицю «Січневого Повстання», встановлено пам'ятник у Маріїнському Парку, а також гармату на постаменті на Арсенальній Площі. І це було знаменним. Бо до більшовицького панування на тому ж постаменті стояв монумент іншим зрадникам: Кочубею та Іскрі, які донесли царю Пйотру на гетьмана Івана Мазепу.

Глибоко символічне поєднання. Як символічною є і доля зрадників. Кочубея та Іскру страчено за наказом самого Пйотра. Муравйова у липні 1918 р. Лєніном і Троцьким оголошено «ворогом народу». Був застрелений при арешті (за іншими даними – застрелився сам).

Така доля іуд…

Євстратій Зоря, архієпископ УПЦ КП (з Фейсбуку)

ХГ

ЗГАДАЙМО ЄВГЕНА МАЛАНЮКА

(1.02.1897–16.02.1968)

Головним ворогом кожного українця Євген Маланюк визначив малоросійство, відсутність національної гордості. Опертям України повинна стати її еліта – інтелектуальна, військова, технічна, політична. Сам Євген Маланюк був «станцією, яка постійно висилала на Батьківщину національну енергію».

Ерудит, велетень духу, автор 10 збірок (його поезії притаманна філософічність, з чистими звертаннями до Бога і водночас міцними зв'язками з землею). 1917 рік приніс Євгенові Маланюкові чимало потрясінь і втрат: жорстокі будні на фронтах І світової, Лютнева Революція і смерть батька (мати померла ще 1913 року), демобілізація з російської армії й участь у творенні УНР, служба в чині старшини в Генеральному Штабі України. Пізніше стає ад'ютантом генерала Василя Тютюнника, командувача Наддніпрянською Армією УНР, який помер від тифу на руках у свого ад'ютанта. Молодий офіцер болісно сприймав поступовий занепад УНР. Після трьох літ відчайдушних битв за українську державність у жовтні 1920 р. поет-патріот, разом з іншими інтернованими воїнами УНР, потрапляє до польських таборів у Стшалкові та Щипіорні, а згодом у Каліші.

«Ми не захистили УНР, бо ми її майже не захищали. Чому не захищали? Бо були засліплені примарним блиском «вождів», вірили їм, ішли за ними, а ці «вожді» тим часом переймалися дріб'язковими питаннями і догматично намагалися втілити то ту, то іншу запозичену з книжок ідеологію.»

Після ІІ світової війни жив у США. Працював інженером майже до останку, ніколи не жив із гонорарів, але багато писав, влаштовував концерти. На концертах під звуки музики Бетховена з великим хистом читав поезії. Він міг цілими ночами бавити товариство анекдотами, пікантними розповідями з життя історичних осіб. При цьому кидав коротке: «Коньячку!», наливав у чарчину улюбленого «Курвуазьє», грів долонями чарку, глибоко втягував пахощі та коректно пив. Друзі запам'ятали його струнку статуру майже двометрового зросту, чорнявий, завжди дбайливо зачесаний, з гордовито піднесеною головою, з блискучими карими очима. Щось офіцерське зберігалося у лагідній, усміхненій людині з теплим голосом.

Роки вже брали своє, проте поет не міг відмовитися від набутих протягом життя звичок, не дбав про своє здоров'я. Не займався спортом, скаржився на недостатню працю мускулатури шлунку. І це при тому, що в останні роки мав проблеми з серцем.

І забуваєш, що ти – серце,
що серцем воював ти,
І серцем думав,
і лише воно було джерелом сил…

Розповідав, як знепритомнів на вулиці, коли його підібрало шпитальне авто, і як він «героїчно» утік із шпиталю. Маланюк був неймовірним кавоманом. Попри заборону лікарів, не обминав жодної кав'ярні і говорив щоразу офіціанту: «Дайте, будь ласка, слабенької кави зі сметанкою». Його незмінним супутником була люлька.

Коли книга життя дійшла останньої сторінки, Євген Маланюк написав вірш про дату своєї смерті, передбачив, що загине «без болю, без бою», шкодував про час еміграції:

Купив цей час фальшивою ціною:
Ісходом, втечею, роками болю й зла,
А треба було впасти серед бою
На тій землі, де молодість цвіла.

15 лютого поет привів до ладу свої папери; замовив квіти ласкавій пані (вона їх отримає завтра). Вранці 16 лютого 1968 року, пані Гайворонська, з якою Євген Маланюк мав теплі взаємини, застала поета в позі молитви на підлозі біля ліжка мертвим. У кишені його був квиток до опери якраз на вечір його смерти. Похорони в Баун-Бруку були скромними, пам'ятник за кресленням сина Богдана – такий епілог поета волі державної, який жив завжди напружено, бо завжди проти течії.

Ганна Черкаська (з Фейсбуку)

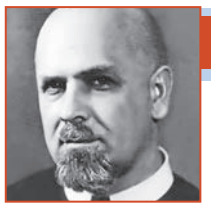

З літопису християнської України

КИЇВСЬКІ МИТРОПОЛИТИ ЗА ВСЕВОЛОДА ЯРОСЛАВИЧА

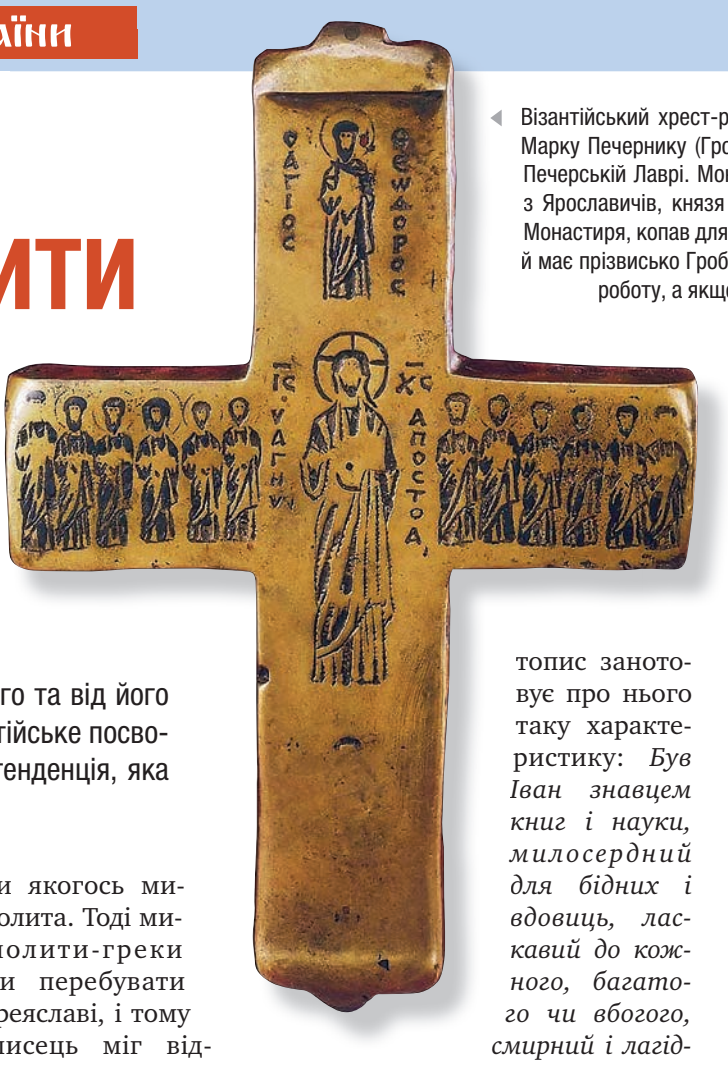

Візантійський хрест-релікварій, що за переказами належав Марку Печернику (Гробокопачу), який зберігається в Києво-Печерській Лаврі. Монах жив в період правління останнього з Ярославичів, князя Всеволода. Був монахом Печерського Монастиря, копав для померлої братії могили в печерах, тому й має прізвисько Гробокопач. Ніколи не брав грошей за свою роботу, а якщо й одержував щось – роздавав бідним. Похований у викопаній ним самим печерній могилі. Життя і чернечий подвиг прп. Марка одержали відображення в монументальних розписах лаврських храмів. (з Вікіпедії)

В 1079 році засів на київському столі останній з Ярославичів – Всеволод. Він рядив Київською Державою 15 літ, вирівноважуючи політичні змагання трьох родів Ярославичів: Ізяславичів, Святославичів і Мономаховичів, які виводили свої початки від нього ж таки самого та від його жінки – дочки імператора Константина Мономаха. Саме через те візантійське посвоячення ввійшла в українське політичне життя певна провізантійська тенденція, яка згодом розвинулася в виразну політичну і церковну настанову.

Немає жодного сумніву, що Всеволод старався управильнити своєю верховною владою таку важливу справу церковного порядку, як наладнання правильного чергування митрополичої влади в Києві. Вже від 1051 року в цій справі постало багато заколоту, який виник із зудару двох сил: української і візантійської. Виходячи від Іларіона-русина, за п'ятдесят літ розвиток дійшов до того, що візантійські патріярхи вже без труднощів назначували на київську митрополію любих собі кандидатів, не питаючи Києва та його державного проводу. З того часу знаємо імена тільки п'ятьох митрополитів, не вчисляючи Іларіона і Никифора. За час же володіння Києвом старших Ярославичів, Ізяслава і Святослава, відоме є ім'я тільки одного митрополита, грека Юрія, який вдержується в Києві яких 4–5 літ, і в році 1073 усувається до Візантії. Наступна згадка про трьох митрополитів походить з часів володіння молодшого Ярославича – Всеволода, в другій частині його володіння в Києві, тобто по 1086 році. Це митрополити Іван II, Іван III та Єфрем; згодом, за Святополка II Ізяславича, виринає на сторінках літописів ім'я Миколи, а вкінці Никифора (в 1104 році). Як бачимо з літописів, за цей довгий час, майже упродовж 34 років, не згадуються митрополити в Києві, не лише в часах його радости, але і за його горя. Ми вже говорили в попередній лекції, як стояла справа за Ізяслава та Святослава (1054–1078 рр.). А зараз приглянемося цій справі за володіння візантофільського Всеволода.

ПЕРЕЯСЛАВСЬКІ МИТРОПОЛИТИ

Під роком 1089 Іпатіївський і Троїцький літописи, а Никонівський під роком 1091, подають вістку про свячення церкви святого Михаїла в Переяславі новим митрополитом Єфремом, зазначуючи, що «передше була в Переяславі митрополія»; більше того: що Єфрем був митрополитом тієї церкви; а Никонівський список початкової літописи подає ще до того ось що: *В літо 1091. Була посвячена церква святого архангела Михаїла Єфремом митрополитом Київським і всієї Русі, що її він сам збудував дуже таки велику, бо передше Переяслав був митрополією, і там проживало багато митрополитів Київських і всієї Русі, і там святили й єпископів, і прикрасив її великими спорудами і церковними посудами.* І якщо переглянемо літописи й історію, то справді цю загадку про «переяславську митрополію» можемо належно роз'яснити тільки прийнявши, що саме в тому п'ятдесятилітті Ярославичів, які не мали однієї думки про київську митрополію, могли в Переяславі перебувати тимчасово грецькі митрополити, яких не приймала київська центральна влада Ізяслава чи згодом Святослава. В Переяславі від самого таки 1054 року, тобто від часів Іларіона, володів Всеволод, який мав за жінку дочку Мономаха та орієнтувався на Візантію. Тому, коли митрополитам візантійцям ставало в Києві скрутно, вони переходили на проживання до прихильного собі Переяслава, де слідкували за подіями і виконували свої функції, тобто святили єпископів та правили церковними справами. Так могло бути в роках 1054–1068, 1073–1085, коли київські літописці не віднотовують у Києві наявности і діяльности якогось митрополита. Тоді митрополити-греки могли перебувати в Переяславі, і тому літописець міг віднотувати: *бо була передше в Переяславі митрополія.* Це був одинокий для цього час і нагода. Ні за Володимира, ні за Ярослава грецькі митрополити не мали що робити в степовому і незахищеному від кочевиків Переяславі. Та від 1054 року там існував малий центр однодумців, а головне – там була дочка Мономаха, грекиня. Ось тут треба шукати розв'язки тієї загадки, яка перестала існувати, коли Всеволод заволодів Києвом. Тоді митрополити повернулися до столичного городу, як і личило верховному церковному проводові.

МИТРОПОЛИТИ КИЇВСЬКІ: ІВАН II ТА ІВАН III, ГРЕКИ

Не знаємо, коли і яким шляхом прибув до Києва митрополит Іван II Продром. Відай переїхав він туди з Переяслава, коли Всеволод уже твердо засів на київському столі. Перший раз його віднотовано на похоронах Ярополка Ізяславича в 1086 р. Мабуть він не міг уникнути, без затрати свого авторитету, отієї струї всенародної симпатії, яка вознеслась над свіжою могилою вбитого молодого князя, римського паломника, короля Русі. Які думки ворушили тоді митрополитом, ми не знаємо. Та не міг він не бачити, що з Ярополком відходив передчасно в могилу «западник», який міг би був стати на перешкоді візантійським інтересам в Україні. Хто такий був Іван II? Новий митрополит походив з знатного візантійського роду Продромів. Була це людина освічена і тактовна. Літопис занотовує про нього таку характеристику: *Був Іван знавцем книг і науки, милосердний для бідних і вдовиць, ласкавий до кожного, багатого чи вбогого, смирний і лагідний, мовчаливий, але вимовний святими книгами, коли потішав зажурених, і такого не було передше на Русі та й не буде по ньому такого.* Іван помер 1089 року в Києві. Як людина вчена, залишив він писані праці полемічного й канонічного характеру.

Збереглось його послання *до всесвятішого і преосвященного брата і сослужителя Климента, Папи Римського,* і воно є чи не найпристойнішим та найповажнішим твором тодішньої полемічної візантійської літератури, яку повели греки проти латинства в Україні. Воно звернене до тодішнього антипапи Климента, але показує, що в тому часі були таки якісь змагання до поладнання церковного спору. В противагу до інших полемістів, Іван говорить тільки про шість «відступств» латинської Церкви від основ правдивої віри. На чому скінчилося це листування – не знаємо; досить, що папа Урбан II плянував припинення лиха в самому джерелі, в Константинополі, давши початок т.зв. хрестоносним походам. Цих подій Іван II не дожив. Про його похорон нічого не записано; мабуть ні князі, ні духовенство, ні нарід, похваляючи його мудрість, не мали приводу за ним плакати, на що склалось декілька причин. Найпершою ж було те, що він дивився на Київ з становища візантійського та інтересів Візантії, звідкіля одержував директиви та здійснював їх у Києві за допомогою своїх талантів і мудрости, без уваги на інтереси Української Церкви і Держави. Про це свідчать такі дві події: «Церковні правила» його авторства та його спротив культові святого Теодосія. «Церковні Правила» були писані в формі відповідей на запитання «чорноризця Якова». В цих «Правилах», крім багато іншого, відведено чимало місця стосункам з латинниками. Між іншим було сказано дослівно таке: *Давати дочки найблагороднішого князя заміж до народів, які причащаються опрісноками, річ недостойна і дуже погана; коли ж боговгодний і дуже православний князь подружить отак своїх дітей, підпадає церковній карі.* Пригадуємо, що саме в тому часі Всеволод був удруге жонатий з латинничкою; його ж дочка Евпраксія була заміжна за німецьким маркґрафом Генріхом Довгим, а згодом за цісарем Генріхом IV, а його син Володимир мав жінку з Англії; та й інші князі були широко посвоячені з латинським Заходом, який саме «причащався опрісноками»; тому дуже таки неприємно відчув київський князь проголошення таких «правил», коли в очах народу митрополит виставляв його, як підпалого церковним карам. Можливо, що прийшло до якихсь непорозумінь з-за такого майже протидержавного поступку митрополита. Це видно хочби з порівняння грецького і українського текстів отих «правил». Український текст має наглядні різниці від тексту грецького. Він далеко лагідніший та пропускає замітки про церковні кари. Очевидно, Всеволод, навіть проти візантійського митрополита, мусів таки дбати про свій авторитет володаря держави та перепинити поширення думки, буцімто він та його княжа сім'я були просто публічними грішниками. Тому з смертю митрополита Івана II він міг тільки з полегшею відітхнути, і не спокутувався вже більше на вченого митрополита-грека, але зажадав більше вигідного та примирливого для свого становища кандидата. Ним був митрополит Іван III, грек. Та про нього в наступній нашій лекції.

о. Атанасій Великий, ЧСВВ

Українці в Німеччині

УКРАЇНСЬКИЙ ВЮРТЕМБЕРГ. ШЛЯХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

16 січня 2016 року Божого апостольський екзарх Кир Петро (Крик) здійснив канонічну візитацію парафії Святого Василія. Січневі візитації нашого Владики до Штутгарту є традиційними, бо кожен рік, починаючи з 1973 року, при Церкві Святого Ульріха, що в передмісті Швабської метрополії – Фазаненгоф, відбувається свято української ялинки. До того ж покровителем парафії є Святий Василій Великий, пам'ять якого наша Церква вшановує 14 січня. Супроводжував Владику отець-канцлер Андрій Дмитрик.

Учитель української мови парафіяльної недільної школи, доктор Наталія Ткачук разом з учнем Назаром Петрунівим в українських строях вітали Кир Петра хлібом-сіллю та поетичними рядками. Цього року на Свято було запрошено український хор семінаристів з Айхштету, яким керує піддиякон Микола Добра. Разом зі студентами прибув і отець-ректор Олександр Петринко. Їх спів став окрасою архиєрейської літургії. Разом з кир Петром співслужили настоятель парафії отець-мітрат Роман Врущак, настоятель франкфуртської парафії отець Роман Лірка та піддиякон з Саарбрюкену Армін Шпайхер.

У своєму душпастирському слові кир Петро відзначив позитивний шлях розвитку парафії та зосередив увагу на спадку Святого Василія Великого – однієї з найсвітліших і найславніших постатей Церкви: *Вже його сучасники називали його Великим… Він був аскет з покликання і людина чину зі своєї природи… Його правила стали кодексом чернечого життя на Сході, як правила святого Бенедикта на Заході… Він був єпископом, учителем, богословом і вченим. Він, без найменшого сумніву, є найдосконалішим представником Церкви свого часу… Життя святого Василія гармонує з його наукою, або іншими словами, його наука – це відбиток його життя.*

По закінченні літургії преосвященний Владика благословив на плідну працю всіх членів новообраної парафіяльної душпастирської ради. До складу ради увійшли учитель української мови, доктор Наталія Ткачук (Тюбінген), дяки Роман Кулич (Нюртінген) та Наталія Бондар (Штутгарт), Ольга Бабіжецька (Есслінген на Неккарі), Юлія Вінтоняк (Вальдер Штадт), Руслана Гьотц (Бетцінген, крайс Ротлінген), Наталія Доценко (Штутгарт), доктор Юрій Ковальчук (Тюбінген), Олександр Маркуш (Штутгарт), Марія Михальцевич (Гальброн) та я, секретар парафії, Дмитро Мірецький (Штутгарт).

Як завжди всіх запросили на спільну трапезу. Цього року на кухні порядкувала парафіянка з Гальброну пані Ярослава Ланюк. Їй допомагала готувати голубці її донька Марія. Борщ для всіх зварив Василь Гродзицький. Багато оплесків зібрала вистава «Маланка», режисером якої стала лікар Руслана Гьотц. А учасники українського хору з Айхштету вдало підспівували під час сценічного дійства колядки. Пані Стефанія Миронюк (Людвігзбург) організувала благодійний продаж українських іконок. Зібрані кошти направлені на будівництво та облаштування Патріаршого Собору в Києві.

Група вірних парафії готується до української прощі до Риму, яка відбудеться в кінці березня. Кир Петро благословив майбутніх прочан.

Серед гостей Свята був генеральний консул України в Мюнхені пан Вадим Костюк. Прибули і лідери українських громадських організацій Леся Шрамко (Мюнхен) та Марія Мельник (Гальдерберг). На території парафії діють зареєстровані українські громадські організації в Штутгарті та Тюбінгені, українські інтернет-спільноти та ініціативні групи. Ними досить багато зроблено для допомоги Україні, яка переживає нині нелегкі часи.

Відбуваючи до Мюнхену, кир Петро Крик подякував численним вірним та гостям за чудове свято та побажав усім далі працювати на благо людей, на благо парафії та благо України.

Дмитро Мірецький, Штутгарт, Міжнародна Федерація Журналістів (IFJ), спеціально для «ХГ»

ХГ

ПУТІН ПРОГРАВ УКРАЇНУ

У видавництві «Грані-Т» торік вийшла книжка «Куди рухається світ». Її автор, український історик і публіцист Ярослав Грицак, торкається суттєвих проблем сьогодення. Його, як і нас, турбує питання: куди ж рухається цей світ, який нині роздирають кризи, нові війни, розбрат, політиканство, тотальний цинізм? Ярослав Грицак – історик, професор УКУ, директор інституту історичних досліджень Львівського Університету.

▸▸ Пане Ярославе, ваша книжка есеїв має назву «Куди рухається світ». Якщо екстраполювати це запитання на Україну: чи правильний її рух у нинішніх складних міжнародних координатах?

Ярослав Грицак: Вектор, що його обрав Євромайдан, є продовженням напрямку руху, який ми розпочали навіть не в 1991 році, а в 1985-му: ще з часів Горбачова пробуємо реформувати країну і вийти на іншу траєкторію розвитку. Горбачовські реформи не могли вдатися за визначенням. Радянську систему не можна було зреформувати, а тільки знищити. Насамперед тому, що вона трималася на примусі й байдужості, а не на ініціативі. Вийми з неї стрижень насильства і страху, що пробував зробити Горбачов, як система відразу валиться – їй нема на чому більше триматися. Друга причина – в імперському характері: за винятком британської, ми не маємо прикладів успішної модернізації. Модернізуються не через імперії, а через національні держави. Історики-економісти кажуть, що ті суспільства, які є політично незалежними, мають 50 % фори. У цьому сенсі 1 грудня 1991 року, коли українці вирішили стати незалежною нацією, вони зробили не лише патріотичний, а й раціональний вибір. Інша річ, що Україна успадкувала тягар історії у вигляді скорумпованої політичної влади та затомізованого суспільства. Він як гравітаційне поле, що не дає Україні злетіти і тягне її донизу – в «русскій мір». Тому Євромайдан мав перед собою два виклики. Перший – завдання-мінімум: не втратити незалежність і водночас узагалі шанс, який з'явився у 1991 році. Другий – завдання-максимум: перебороти цю «гравітацію» – як літак, що прибирає шасі й злітає в небо.

▸▸ Сьогодні багато хто розчарований результатами Революції Гідності. Що і чому не вдалося цього разу?

Я. Грицак: Україна, як і в 1991 році чи 2004-му, не виконала свого головного домашнього завдання – перейти в режим т.зв. відкритого доступу, коли влада віддає монополію на прибутки. Так, як це сталося у більшості країн Заходу в XIX-XX століттях, серед азійських тигрів після війни, а також деяких країнах Центрально-Східної Європи після падіння комунізму. Цей перехід ніде не відбувся добровільно, а під тиском обставин, унаслідок криз, революцій і воєн. Суть таких революцій, як Євромайдан, – дати шанс прийти до влади новому політичному класу, який має волю міняти правила гри.

Продовження на 8 стор. ►

ПУТІН ПРОГРАВ УКРАЇНУ

▼ Продовження. Початок на 7 стор.

В Україні є три типи політичних лідерів: позавчорашнього дня (Янукович), вчорашнього (Яценюк, Кличко, Тягнибок) і майбутнього (представники Майдану). До влади прийшли лідери не майбутнього, а вчорашнього. Вони молодші, на відміну від Януковича не носять взуття зі страусової шкіри і навіть розмовляють англійською. Але не мають політичної волі перевести Україну в режим відкритого доступу. А без цього годі думати про суттєві зміни. Вікно можливостей закрито. Наростають суспільна депресія і недовіра до влади. До того ж різко змінилася геополітична ситуація. У зв'язку з сирійською кризою і новою хвилею мусульманського тероризму українське питання відходить на другий план. Наростає змученість Україною. А для перемоги революції міжнародний аспект дуже важливий. Країна сильно потребує плану Маршалла. Отримати економічну допомогу було набагато легше, коли Україна мала свої «п'ятнадцять хвилин слави».

▸▸ А вам не здається, що для України, не дай Боже, може настати такий собі період стагнації-застою – це в кращому разі. Адже адекватної політичної еліти, яка вдасться до якісних реформ, у нас вочевидь немає. І наступне вікно можливостей невідомо коли відкриється.

Я. Грицак: Країна вступає у період підвищеної політичної турбулентності, де теоретично можливо все. Після поразки Януковича і Путіна (а Путін програв Україну!) наша країна вернеться до старої схеми: від кризи до кризи, може навіть від одного Майдану до іншого. Маю надію, що все це відбуватиметься у відносно мирних рамках. Однак так ми не вийдемо на нову траєкторію розвитку. Бо відсталі країни (визнаймо, що в сучасному світі Україна, як і Росія, є саме такими) не можуть влізти в добробут – вони можуть туди тільки застрибнути. Символом їхньої стратегії має бути не слимак, який рухається повільно, але впевнено, а «жаб'ячий стрибок». Чи, якщо хочете, як той літак, який прибирає шасі, відривається від землі й знімається в небо. А стрибок чи прибирання шасі – це процес разовий, одномоментний. Звідси й поняття «вікно можливостей» – воно відкривається на короткий час. І якщо не встиг заскочити, то нарікай на себе. Україна знову втратила вікно можливостей. Інша річ, що вона далі не сходить зі злітної смуги. Історики кажуть, що перехідний період триває в середньому 50 років. Ми в ньому вже майже 30 років, від часів Горбачова. Для мене виразним показником того, що Україна не втратила шансу, є поява нового покоління, яке має інший набір цінностей.

▸▸ А якими, на ваш погляд, мали би бути дії нового покоління і громадянського суспільства у період виживання чи, як ви кажете, підвищеної політичної турбулентності?

Я. Грицак: В Україні склалася безпрецедентна ситуація: маємо слабку державу, але сильне суспільство. Громадянське суспільство активне і прагне змін. Однак воно демонструє певну відразу до вертикалі влади. Це одна з ознак молодого покоління і нового середнього класу, яку тепер спостерігаємо майже повсюди. Їхня стихія – це горизонталь, де всі рівні: майданні акції, волонтерські групи. Проте неприязнь до політики може погано закінчитися. Адже головні важелі змін – у держави. Тому недостатньо тиснути на політикум знизу – треба, щоби суспільна горизонталь обростала вертикальними політичними проектами. Насамперед творенням партій, які формуються на принципах відкритого доступу, через праймериз (попередні вибори-Ред.) і відкриті списки. А потім провадитимуть ці принципи через парламент і уряд. Це те, що я називаю «третім майданом» і в чому, як на мене, полягає найбільший виклик, – як спрямувати енергію громадянського суспільства в нові політичні проекти. У кожному разі у нас є матеріал для формування нового класу. Ми не знаємо, коли відкриється чергове вікно можливостей. Але треба, аби воно знову не застало нас непідготовленими. (...)

Мінські угоди саме про замороження, а не припинення війни. В інтересах Путіна ж – розігрівати конфлікт. Він планував поділити Україну по лінії Харків-Одеса. Після невдачі бліцкригу змінив тактику, почавши протистояння на вимотування. Ми дуже часто помилково порівнюємо російсько-українську війну з II світовою. Говоримо про берестейську фортецю тощо. Натомість правильніше проводити аналогії з I світовою. Тоді, як і тепер, визначальну роль відігравали не перемоги у великих битвах, а міцність тилу. І зараз питання – в якої держави швидше вичерпаються ресурси? Якщо б Україна була сама у війні з Росією, то, очевидно, програла б дуже швидко. Маємо ще одну істотну перевагу – громадянське суспільство.

▸▸ Захід потрібен Україні – для нового вектора руху, для проведення реформ, нарешті для перемоги… А що Україна може дати великому світові?

Я. Грицак: Подолання української кризи означатиме, що світ стає безпечнішим. Зона свободи й стабільності розширюватиметься, причому в дуже важливій геополітичній точці. Умовно кажучи, це – як погасити конфлікт у Палестині. А впродовж останніх 100 років, від початку I світової війни, Україна була такою собі Палестиною Східної Європи. Є ще дві речі, які Україна може дати світові. Ці ідеї висловили свого часу Тімоті Ґартон Аш і Тімоті Снайдер. **Перша:** майбутнє світу залежало і залежатиме від майбутнього Європи. А їй, щоб вижити у світі небезпек і нових супердержав, треба розширюватися. Україна разом з Туреччиною – це дві території, якими Європа може і повинна прирости у першу чергу. **Друга:** Європа постала не з цінностей, а інтересів. Ба більше, вона не може або не хоче захищати цінності, які проголошує своїми. Горизонт планування Брюсселя чи інших європейських столиць – дуже невеликий, від виборів до виборів. Тому переважають бюрократичні рішення, а не стратегічні. Натомість Україна є однією з небагатьох країн, де серйозно сприймаються європейські цінності – аж до того, що люди готові жертвувати за них навіть життям. Також як історик скажу, що найбільші зміни зароджуються не в центрі, а на периферії. До прикладу: християнство було периферійною подією античного світу, а за кілька століть стало центральною. Окраїни найчастіше дивують зародженням нового, особливо в часи криз, бо там щось вариться, і точка кипіння дуже висока. Не кажу, що це обов'язково станеться і в Україні, але шанси високі.

Підготувала Оксана Загакайло, gazeta.dt.ua

ХГ

НА СВІТЛУ ЗГАДКУ ПРО НАТАЛЮ ПАСТЕРНАК

8 грудня 2013, Наталя Пастернак на мітингу Євромайдану в Парижі

На початку січня у Парижі померла Наталя Пастернак

Вона любила Бога і Україну… Дуже любила. Ми любили Її. Як довголітній, надзвичайно енергійний і відповідальний керівник української громади у Франції, Наталя Пастернак нас вела, Вона нам служила.

Ми вдячні за свідчення Покійної. Наталя вірила і чекала перемоги правди. Той, хто є Правдою, Дорогою і Життям приймає Ту, яка прийняла Його.

Покійна лишиться для нас незабутньою. Молімся за спокій душі славної пам'яті Наталі Пастернак і за її Родину. Со святими упокой! ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ!

владика Борис Ґудзяк

Наталя Пастернак була обрана керівником української громади у Франції у 2006 році. Ось що вона розповідала про свою діяльність.

«В українській громаді я працюю десь з 2003 року. Тоді на міжнародний колоквіум, присвячений пам'яті Голодомору, до нас приїхав дослідник цієї жахливої трагедії, на жаль, вже покійний Джеймс Мейс. Кожного року в листопаді ми проводимо в Парижі «Тиждень Голодомору». Це може бути виставка чи конференція, зачитуємо імена людей, які загинули під час голоду. Запрошуємо французьких депутатів, бо у Франції мало хто знає про ті події.»

Народжена у Франції у другому поколінні вона гідно зберігала та продовжувала прадідівські традиції в українському дусі, добре володіла українською мовою, знала культуру та історію нашого народу. Проте, за її словами, зберегти українську ідентичність вдалині від батьківщини було нелегко.

«Я народилася у Франції, так само мої батьки. А всі мої діди і бабусі приїхали з Західної України у 1920-х роках. Тато й мама дуже добре говорять українською. І я в дитинстві розмовляла з татом, та він сміявся, що перекручую слова, от моя українська і заховалася. Якось склалося у мене в голові, що українська мова не для молоді, а для старших людей, бо з Україною ніяких зв'язків у нас тоді не існувало. За радянських часів поїхати в Україну було неможливо: моєму татові двічі відмовили у радянській амбасаді.»

Наталя Пастернак була ініціатором та координатором багатьох українських гуманітарних, культурних та мистецьких проектів у Франції. Вона знана, як справжній захисник демократії, культурних цінностей за що отримала високу нагороду – Орден Королеви Анни. Відзнаку було засновано в Україні у 2008 році до 1000-ліття народження Анни Ярославни, королеви Франції, доньки великого київського князя Ярослава Мудрого, яка в далекі часи представляла на французькій землі свою батьківщину.

У Франції Наталя Пастернак стала другою, після Анни Кантер, віце-президента Асоціації «Братинство» Санліз-Київ-Печерськ, хто удостоївся цієї нагороди.

За матеріалами Vidia, «Тиждень.ua» та повідомленнями на Фейсбук

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ГОЛОС
CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie fur katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100
Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потребі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetskyy
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на конто: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0 5